

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

Організація педагогічного процесу у корекційній освіті

підготовки бакалавра

спеціальності 016 «Спеціальна освіта»

за спеціалізацією 016.02 Олігофренопедагогіка

освітньо-професійної програми «Корекційна психопедагогіка та логопедія»

Силабус освітнього компонента «Організація педагогічного процесу у корекційній освіті» підготовки бакалавра галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 016 «Спеціальна освіта» (016.02 Олігофренопедагогіка), за освітньо-професійною програмою «Корекційна психопедагогіка та логопедія»

Розробник: Сергеева Валентина Федорівна, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(Брушневська І.М.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
протокол № 2 від 14 вересня 2022 р.

Завідувач кафедри:

(Кузава І.Б.)

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань 01 «Освіта/Педагогіка» Спеціальність 016 «Спеціальна освіта» (016.02 Олігофренопедагогіка) Освітньо-професійна програма Корекційна психологія та логопедія Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Вибіркова
Кількість годин/кредитів <u>150/5</u>		Рік навчання 4
ІНДЗ: немає		Семестр 7-ий
		Лекції 10 год.
		Практичні 20 год. Лабораторні - Індивідуальні -
		Самостійна робота 110 год.
	Консультації 10 год.	
	Форма контролю: <u>залік</u>	
Мова навчання	Українська	

II. Інформація про викладачів

ППП Сергеева Валентина Федорівна

Науковий ступінь кандидат педагогічних наук

Вчене звання доцент

Посада доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Контактна інформація: +380501087179, valentina.sergeeva@live.com

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

Силабус освітнього компонента «Організація педагогічного процесу у корекційній освіті» є офіційним інформаційним документом, що розроблений на кафедрі спеціальної та інклюзивної освіти ВНУ імені Лесі Українки з метою забезпечення професійної підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Корекційна психологія та логопедія» відповідно до навчального плану для галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка) денної форми навчання. Силабус укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС).

Силабус визначає обсяги знань, що зазначені у освітньо-професійній програмі і які повинен опанувати здобувач першого (бакалаврського) рівня; алгоритм вивчення навчального матеріалу ОК; необхідне методичне забезпечення; складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

Розвиток цілісної особистості, незалежно від її особливостей психофізичного розвитку, відбувається лише завдяки правильно організованому педагогічному процесу. Кожен навчальний заклад системи освіти здійснює виховання школяра у широкому педагогічному значенні, тобто формує особистість дитини під впливом педагогічного колективу.

Одним із найважливіших чинників прогресивного розвитку суспільства є гуманне, милосердне та дбайливе ставлення до дітей і молоді, позбавлених можливості вести повноцінне життя внаслідок вад фізичного та психічного розвитку.

У нашій країні діє диференційована система спеціальних закладів для дітей з порушеннями в розвитку. Відповідно до характеру дефекту та ступеня його вираженості дана категорія населення виховується в спеціальних закладах системи освіти, охорони здоров'я або соціального захисту. Важливими принципами побудови системи корекційної освіти є її державний характер; єдність, загальність і обов'язковість навчання. Проте, як засвідчує досвід, в умовах спеціального навчання такі діти, як правло, залишаються соціально ізольованими.

На засадах європейської інтеграції в Україні розпочата реформа спеціальної освіти – на зміну традиційній спеціальній освіті дітей з психофізичними порушеннями прийшла нова модель розвитку, навчання й виховання таких дітей – інклюзивна.

Інклюзивне навчання повною мірою не є альтернативою спеціальній (корекційній) освіті, проте воно значно розширює її можливості. Школи з інклюзивним навчанням мають працювати в тісному контакті зі спеціальними загальноосвітніми навчальними закладами, використовуючи напрацьовані методики роботи з дітьми тієї чи іншої нозології, залучати до консультування спеціалістів із багаторічним досвідом роботи з такою категорією дітей.

Упровадження інноваційної освітньої концепції щодо навчання дітей з обмеженими можливостями здоров'я, існуюча теоретична модель педагогічної діяльності потребує суттєвих змін. Адже окрім навчання і виховання дітей, учитель в умовах інклюзивного навчання допомагає інклюзованій дитині соціалізуватися, увійти в соціальну структуру суспільства, а також здійснює корекційно-розвивальну роботу. При цьому вчитель повинен уміти не лише визначати проблеми і освітні потреби учня, а й сприяти успішному їхньому розв'язанню. Відтак, педагогічний процес і професійна діяльність вчителя як фахівця уповноваженого суспільством в умовах інклюзивного навчання принципово відрізняється від педагогічної діяльності з дітьми нормативного розвитку і забезпечується квазіпрофесійною діяльністю вчителя, яка спрямована на виконання навчальних, виховних, розвивально-корекційних і соціалізуючих функцій освіти, здійснення гармонізації між нормативними дітьми і дітьми з обмеженими освітніми потребами. А отже, ключовим фактором розвитку інклюзивної освіти має стати відповідна підготовка педагогів до роботи з дітьми з особливими потребами.

Ознайомити здобувачів вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта з особливостями організації педагогічного процесу в умовах спеціальної та інклюзивної школи передбачає ОК «Організація педагогічного процесу у корекційній освіті», який є професійно-орієнтованим у системі педагогічної підготовки.

2. Пререквізити вивчення ОК: вивчення освітнього компонента «Організація педагогічного процесу у корекційній освіті» ґрунтується на знаннях здобувачів освіти з таких

ОК, як «Вступ до корекційної психопедагогіки та логопедії», «Теорія та історія корекційної педагогіки», «Педагогіка загальна з історією», «Основи педагогічної майстерності спеціального педагога», «Основи корекційної психопедагогіки (олігофренопедагогіки)», «Корекційна психопедагогіка з практикумом», «Теорія і спеціальна методика виховної роботи з дітьми із порушеннями інтелектуального розвитку» та ін.

Постреквізити. Освоєння даного освітнього компонента стане основою для опанування таких ОК, як «Педагогіка інклюзивної освіти», «Методика корекційної роботи при порушеннях інтелектуальної та мовленнєвої діяльності», «Фізична реабілітація осіб з порушеннями мовлення» тощо; проходження виробничої корекційно-педагогічної практики у закладах загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням на посаді вчителя-дефектолога, виробничої педагогічної практики у спеціальних закладах дошкільної освіти на посаді вчителя-логопеда; складання атестаційного іспиту.

3. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета вивчення ОК полягає у забезпеченні знань здобувачів освіти щодо системи навчання та виховання дітей з порушеннями психофізичного розвитку, особливостей цілісного педагогічного процесу у закладах спеціальної та інклюзивної освіти, його компонентів; багатофункціональної діяльності вчителя в умовах інклюзивного навчання.

Основними **завданнями** вивчення ОК є засвоєння здобувачами освіти знань концептуальних положень системи освіти дітей з ООП; структури та форм корекційної освіти; типів закладів для дітей з порушеннями психофізичного розвитку; основних принципів та особливостей освітньо-корекційного процесу у спеціальних закладах освіти; закономірностей, принципів, функцій та напрямів педагогічної діяльності в закладі освіти з інклюзивною формою навчання; структури цілісного освітнього інклюзивного процесу, його форм, методів та засобів організації; курикулуму як основи для всіх процесів навчання і викладання у школі; складових професійної компетентності вчителя-дефектолога при виконанні педагогічної діяльності в спеціальному та інклюзивному середовищі закладу освіти.

4. Результати навчання (компетентності).

Відповідно до освітньо-професійної програми «Корекційна психопедагогіка та логопедія» результатами вивчення освітнього компонента «Організація педагогічного процесу у корекційній освіті» у здобувачів вищої освіти мають стати такі сформовані професійні компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК). Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-12. Здатність ефективно вирішувати завдання щодо збереження і зміцнення здоров'я (фізичного, психічного, соціального та духовного) як власного, так і оточуючих.

Спеціальні (професійні) компетентності (СК):

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

СК-6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами, в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів.

СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.

самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК-17. Здатність самостійно освоювати нові науково-педагогічні, корекційні, ергономічні та оздоровчі теорії та технології; забезпечувати фізичний розвиток, корекцію, реабілітацію і зміцнення здоров'я осіб з особливими освітніми потребами на засадах педагогічної інноватики.

СК-19. Здатність застосовувати науково-обґрунтовані знання про психологічні закономірності та соціальні чинники розвитку осіб з інтелектуальними та мовленнєвими порушеннями як суб'єктів освітнього, корекційно-освітнього, корекційно-розвиткового і навчально-реабілітаційного процесів.

Програмні результати навчання:

РН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

РН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

РН5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.

РН9. Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.

РН10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

РН11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.

Soft skills (т. зв. «м'які навички», «соціальні навички», «універсальні навички» чи «навички успішності»): навички комунікації; здатність брати на себе відповідальність; вміння

налагоджувати міжособистісні контакти; працювати в команді; розуміння важливості дедлайнів; здатність логічно і системно мислити; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та інше.

Методи навчання: загальнонаукові й психолого-педагогічні методи; сучасні методи корекційного навчання: теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково-творчі, методи організації самостійної роботи, контрольні-оцінювальні; традиційні та нетрадиційні методи навчання. Зокрема: 1) словесні (бесіда, розповідь, пояснення, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (вправа, практична робота) (за джерелом інформації); 2) індукція, дедукція; традукція (за логікою викладу); 3) пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемний виклад, частково-пошукові, дослідницькі (за рівнем пізнавальної активності); 4) методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок (за основними дидактичними завданнями, які необхідно вирішувати на конкретному етапі навчання); 5) інтерактивні методи тощо.

5. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Методи та форми контролю, Бали
Змістовий модуль 1. Система спеціальної освіти дітей з порушеннями психофізичного розвитку						
Тема 1. Педагогічний процес у спеціальному закладі освіти як система. Основні положення і принципи організації процесу розвитку, навчання, виховання, корекції та реабілітації дітей з порушеннями психофізичного розвитку в умовах спеціальної освіти.	16	2	2	11	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, УО макс. кількість балів за практичне заняття – 10 10
Тема 2. Типи спеціальних закладів для дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Структура та форми організації освітньо-корекційного процесу у спеціальному закладі освіти	16	2	2	11	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, УО 10
Тема 3. Відбір дітей до спеціальних закладів освіти. Принципи відбору дітей до спеціальних закладів за	14		2	11	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, ІРС, УО 10

нозологіями						
	46	4	6	33	3	
Змістовий модуль 2. Організація цілісного педагогічного процесу в закладі освіти з інклюзивною формою навчання						
Тема 4. Рівні системи інклюзивної освіти в Україні. Структура та організація цілісного педагогічного процесу в закладі освіти з інклюзивною формою навчання. Його компоненти	16	2	2	11	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, УО 10
Тема 5. Зміст педагогічного процесу в умовах інклюзивної практики. Нормативні документи змісту інклюзивної початкової освіти. Курикулум	16	2	2	11	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, ІРС, УО 10
Тема 6. Закономірності і принципи, форми і методи організації педагогічного процесу в закладі освіти з інклюзивною формою навчання. Корекційно-розвиткова робота. Методичні прийоми корекції	14		2	11	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, ІРС, УО 10
Тема 7. Особливості організації інклюзивного навчання у загальноосвітній школі. Його сутність, мета і завдання. Спеціальні форми навчання в інклюзивному класі	14		2	11	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, ІРС, УО 10
Тема 8. Дидактичне діагностування. Портфолію як засіб оцінювання індивідуальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами	14		2	11	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, ІРС, УО 10
Тема 9. Сутність інклюзивного виховання як органічної частини єдиного педагогічного процесу	14		2	11	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, ІРС, УО 10
Тема 10. Командна взаємодія фахівців. Готовність вчителя-дефектолога до організації педагогічного процесу в закладі	16	2	2	11	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, ІРС, УО 10

освіти з інклюзивною формою навчання. Педагогічна деонтологія інклюзивної освіти						
Разом за модулем 2	104	6	14	77	7	100
Види підсумкових робіт (за потреби, на розсуд викладача, кафедри)						
ІНДЗ						-
Всього годин / Балів	150	10	20	110	10	100

Примітки: ^{1/} Moodle, Zoom – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті у дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс навчальної дисципліни у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора.

^{2/} *Методи та форми контролю:* ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/РС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Під час вивчення ОК «Організація педагогічного процесу у корекційній освіті» здобувачам освіти пропонуються такі форми самостійної роботи: робота з навчальною, науковою, науково-популярною та довідковою літературою; підготовка творчих відповідей на запитання; опрацювання проблемних питань; підготовка доповідей, конспектів, тематичних розвідок, анотацій, рефератів, написання есе; робота з бібліографією; складання тематичних таблиць тощо.

Завдання:

1. Складіть таблицю компонентів цілісного педагогічного процесу.
2. Складіть перелік основних нормативно-правових актів у галузі організації інклюзивного педагогічного процесу у початковій школі.
3. Опишіть у формі реферату сучасні підходи до сутності інклюзивного навчання.
4. Опишіть відмінності організації педагогічного процесу у інклюзивному класі від організації педагогічного процесу у звичайному класі.
5. Підготуйте реферат на тему: «Сутність, мета і завдання інклюзивного навчання».
6. Підготуйте творчу відповідь на питання: «Соціально-педагогічна діяльність учителя в умовах інклюзивної освіти».
7. Складіть бібліографію до теми: «Закономірності, принципи, функції та напрями корекційно-педагогічної діяльності» (праці Ю. Бабанського, В. Бондаря, Б. Гершунського, С. Гончаренка, В. Загвизинського, І. Зязюна, В. Краєвського, Н. Кузьміної, І. Лернера, О. Мороза, Н. Ничкало, М. Скаткіна, С. Смирнова, В. Олійника, І. Подласого, М. Фіцули та ін).
8. Підготуйте творчу відповідь на питання: «У чому полягає підготовка учителя до навчального процесу в інклюзивному класі початкової школи?»

9. Складіть таблицю: «Закономірності, принципи, функції та напрями корекційно-педагогічної діяльності».
10. Охарактеризуйте у формі доповіді методологічну основу корекційно-педагогічної діяльності як засобу інклюзивного навчання.
11. Підготуйте у формі есе виклад тематичного питання: «Охоронно-захисна функція педагога у роботі з дітьми, що мають особливі освітні потреби».
12. Дайте розгорнуту відповідь на питання: «У чому полягає корекційно-розвивальна робота в спеціальних закладах освіти для дітей з порушеннями психофізичного розвитку?»
13. У формі таблиці визначте складові професійної компетентності вчителя початкових класів при виконанні педагогічної діяльності в інклюзивному класі.
14. Законспекуйте статтю 19 Закону України «Про повну загальну середню освіту» (учасники педагогічного процесу в закладах освіти).
15. Опишіть у формі есе напрями діяльності асистента учителя в інклюзивному класі.
16. Законспекуйте Лист Міністерства освіти і науки України «Про організацію освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами у 2022/2023 навчальному році» (№ 1/10258-22 від 6 вересня 2022 р.).
17. Підготуйте доповідь на тему: «Підготовка вчителя до організації навчального процесу»
18. Опишіть особливості попередньої та безпосередньої підготовки учителя інклюзивного класу до процесу навчання.
19. Підготуйте у формі есе виклад тематичного питання: «Педагогічна діагностика як етап підготовки до навчального процесу».
20. Дайте розширену відповідь на питання «У чому полягають особливості забезпечення змісту інклюзивної освіти дітей з особливими освітніми потребами?»
21. Підготуйте реферат на тему: «Курикулум як особливий вид забезпечення змісту інклюзивної освіти дітей з особливими освітніми потребами».
22. Розробіть приклад індивідуальної програми розвитку – курикулум (ІПР).
23. Дайте розширену відповідь на питання: «Як ви розумієте визначення мети і цільових завдань уроку у їх системі?»
24. Складіть таблицю: «Форми організації процесу навчання в інклюзивній школі».
25. Складіть таблицю: «Спеціальні форми навчання в інклюзивному класі».
26. Складіть таблицю: «Методи навчання (загальні, інноваційні, спеціальні)».
27. Дайте розширену відповідь на питання: «У чому полягають критерії вибору методів навчання?»
28. Охарактеризуйте інтенсивні методи розвитку когнітивної сфери дитини.
29. Охарактеризуйте методи розвитку і корекції емоційної сфери дитини.
30. Назвіть і наведіть приклади методичних прийомів корекції комунікативної сфери школярів.
31. Складіть таблицю: «Засоби навчання в інклюзивному закладі освіти».
32. Охарактеризуйте сутність компонентів діагностування в умовах інклюзивного навчання.
33. Підготуйте реферат на тему: «Портфоліо як спосіб фіксування, накопичення та оцінки індивідуальних досягнень учня».

34. Дайте розширену відповідь на питання: «У чому полягає сутність інклюзивного виховання на сучасному етапі?»
35. Підготуйте реферат на тему: «Виховна робота у педагогічній діяльності вчителя початкових класів в умовах інклюзії».
36. Підготуйте доповідь на тему: «Організація спільної взаємодії дітей з особливими освітніми потребами із здоровими учнями у педагогічному процесі інклюзивного закладу освіти».
37. Охарактеризуйте основні напрями інклюзивного виховання.
38. Кладіть тематичну таблицю: «Основні методи і форми інклюзивного виховання».

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компонента «Організація педагогічного процесу у корекційній освіті» здійснюється на основі результатів поточного контролю знань згідно «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки». Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень здобувачів освіти. Оцінювання здійснюється за **100-бальною** шкалою.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, захист проєктів, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у *таблиці 2* силабуса освітнього компонента. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. За активність на заняттях здобувач освіти може додатково отримати до 20 % максимального поточного бала, але при цьому сума поточних балів за семестр не повинна перевищувати, як правило, **100**.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи здобувача освіти без планування, проведення модульних контрольних робіт за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК (оцінювання за шкалою від 0 до 100).

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які

зараховуються як результати поточного контролю. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо академічної доброчесності. *Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти* передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагиату чи обману. Списування під час робіт, заліку заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до [Кодексу академічної доброчесності](#) Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком, в онлайн режимі (за погодженням із деканом факультету).

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проекту), контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) навчальної дисципліни. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання (ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у

формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>).

V. Підсумковий контроль

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час *поточного контролю* за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом освітнього компонента «Організація педагогічного процесу у корекційній освіті» в діапазоні від 0 до 100 балів. Мінімальна позитивна кількість балів, як правило, – 60.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку, як правило, – 100.

Орієнтовні питання до заліку ОК «Організація педагогічного процесу у корекційній освіті»

1. Принципи організації процесу розвитку, навчання, виховання, корекції та реабілітації дітей з порушеннями психофізичного розвитку в умовах спеціальної освіти.
2. Типи спеціальних закладів для дітей з порушеннями психофізичного розвитку.
3. Відомча підпорядкованість спеціальних закладів для дітей з порушеннями психофізичного розвитку.
4. Вертикально-горизонтальна структура системи спеціальної освіти в Україні.
5. Корекція розвитку дітей як особливе завдання спеціальних закладів освіти.
6. Компоненти корекційно-педагогічного процесу в спеціальній освіті.
7. Освітньо-корекційне середовище закладу спеціальної освіти.
8. Діагностика як необхідний структурний компонент корекційно-педагогічного процесу.
9. Основні психолого-діагностичні принципи діагностичної роботи.
10. Вимоги до діагностичної діяльності в спеціальному закладі освіти.
11. Методи спеціальної діагностики.
12. Педагогічна характеристика на дитину.
13. Організація і методики комплексного вивчення дитини. Педагогічне обстеження.
14. Нормативні документи та інструкції щодо прийому дітей з психофізичними вадами до спеціальних закладів.
15. Рівні системи інклюзивної освіти в Україні.
16. Структура та організація цілісного педагогічного процесу в закладі освіти з інклюзивною формою навчання.
17. Компоненти цілісного педагогічного процесу в закладі освіти з інклюзивною формою навчання.

18. Основні нормативно-правові акти у галузі організації інклюзивного педагогічного процесу у початковій школі.
19. Порядок комплектування закладів (груп) компенсуючого типу (дошкільна освіта).
20. Сутність, мета і завдання інклюзивного освітнього процесу.
21. Корекційно-розвиткова робота як складова інклюзивного педагогічного процесу.
22. Курикулум навчального і корекційно-розвиткового процесів. Модифікація й адаптація курикулуму.
23. Форми організації процесу навчання в інклюзивній школі.
24. Спеціальні форми навчання в інклюзивному класі.
25. Методи навчання (загальні, інноваційні, спеціальні).
26. Сутність, форми, методи інклюзивного виховання.
27. Робота команди фахівців у педагогічному процесі.
28. Види професійної діяльності і професійні компетенції вчителя інклюзивного класу.
29. Соціально-педагогічна діяльність учителя в інклюзивному класі.
30. Принципи деонтології інклюзивної освіти.

**VI. Шкала оцінювання
Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять**

Таблиця 5

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
9-10 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
7-8 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
5-6 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
3-4 бали	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, фрагментарно, поверхово (без

	аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання освітнього компонента, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1-2 бали	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Таблиця 6

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Не зараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Брембати Ф., Донини Р. Специфічні розлади розвитку дитини та процес навчання : Практичні рекомендації для батьків і педагогів. К. : Ранок, 2019, 160 с.
2. Гаврилов О.В. Липа В.О. Ляшенко О.М. Левицький В.Е. Прикладна корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка. 1-4 кл. Навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: Друк-Сервіс, 2014. 592 с.
3. Гаяш О. В. Корекційно-розвивальна робота з дітьми з особливостями психофізичного розвитку : Науково-методичний посібник для вчителів інклюзивного навчання, асистентів учителів, які працюють з дітьми з психофізичними порушеннями в умовах загальноосвітніх навчальних закладів, соціальних педагогів, батьків / Укладач О.В. Гаяш. Ужгород : Інформаційно-видавничий центр ЗППО, 2015. 120 с.
4. Колупасва А., Таранченко О. Інклюзивна практика. Технології навчання. Київ : Літера ЛТД. 2019. 160 с.

5. Колупасва А.А., Таранченко О.М. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі: навчально-методичний посібник Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 304 с.
6. Концепція розвитку інклюзивної освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.10.2010 No 912/ URL: [www. mon.gov.ua.](http://www.mon.gov.ua), 2010.
7. Корекційна психопедагогіка (Олігофренопедагогіка) : навч.-метод. посіб. / укл. О. В. Гаяш; рец. : М. І. Кляп, Х. В. Барна. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2021. 255 с.
8. Мартинчук О. В., Маруненко І. М., Луцько К. В. Спеціальна педагогіка: нав. посіб. для студентів вищ. навч. закладів. К. : НПУ ім. Бориса Гринченка, 2017. 364 с.
9. Миронова С.П. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка. Підручник. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет ім. І. Огієнка, 2015. 312 с.
10. Миронова С.П. Основи корекційної педагогіки. Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2010. 263 с.
11. Навчальний курикулум з інклюзивної освіти : Теорія та методика інклюзивного навчання. Модулі 4-6 / уклад. Л.М. Сидорів, за ред. Л.М. Сидоріва. Івано-Франківськ : видавець Кушнір Г.М. 2020. 265 с.
12. Нагорна О. Б. Особливості корекційно-виховної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами : навчально-методичний посібник / О. Б. Нагорна. Рівне, 2016. 141 с. Друге видання.
13. Сергєєва В.Ф. Сучасні трансформації в освіті та питання професійної підготовки педагогів до організації інклюзивного навчання. *Trends of modern science and practice. Proceedings of the V International Scientific and Practical. February 8–11, 2022, Ankara, Turkey.* (652 p) P. 389-395.
14. Сергєєва В.Ф., Головатчик О.С. Співробітництво фахівців у галузі освітньо-корекційної та реабілітаційної діяльності. *Сучасні теоретичні й прикладні контексти спеціальної та інклюзивної освіти.* Збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (11-12 травня 2021 р., Луцьк) / В. Ф. Сергєєва (заг. ред.), І. Б. Кузава, Г. О. Гац, З. С. Мацюк, Л. П. Стасюк, І. М. Брушневська. Луцьк : ФОП Іванюк В. П., 2021. С. 119-122.
15. Середа І.В., Кисличенко В.А. Спеціальна педагогіка з основами спеціальної дидактики : Навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів з курсу. Частина І. Миколаїв : МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2020. 164 с.
16. Шевців З. М. Основи інклюзивної педагогіки: підручник. Видання 2-ге, виправлене, доповнене. Львів: «Новий світ – 2000», 2019. 264 с.

Інтернет-ресурси:

1. <http://lib.iitta.gov.ua/view/divisions/ins=5Fspe=5Fped> / Електронна бібліотека Інституту спеціальної педагогіки і психології ім. М. Ярмаченка.
2. <http://osvita.ua> Освітній портал «Освіта.УА».
3. <http://ukped.com> Українська педагогіка.
4. <http://www.intellect-invest.org.ua> Портал сучасних педагогічних ресурсів.
5. <http://znannya.info> Інформаційний портал «Знання».

6. Американская академия URL: <https://www.healthychildren.org/English/health-issues/conditions/learning-disabilities/Pages/default.aspx>
7. Навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами : сучасні підходи : навч.- метод. посібник / В. Войтко. Кропивницький : КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», 2016. 84 с. URL // <https://www.slideshare.net/School-10/ss-77142840>
8. Порошенко М. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. К. : ТОВ «Агенство «Україна», 2019. 300 с. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/posibniki/inkluziyavnz.pdf>
9. Савчук Л. Проблеми родинного виховання дітей з особливими освітніми потребами [Електронний ресурс] Режим доступу: [www. teacher.at.ua](http://www.teacher.at.ua), 2011.